

ULKOMAAT

ULKOMAAT

Venezuela repeytyi kahtia

Maria Manner HS, teksti

Giorgio Palmera, kuvat

Caracas

VALLANKUMOUSTA on jatkunut viisitoista vuotta, ja Marina L. on väsynyt.

Hän on väsynyt pulaan perustavaroista ja rikollisuuteen, joka on tehnyt Venezuelan pääkaupungista Caracasista yhden maailman vaarallisimmista.

Mutta hän on väsynyt myös hallituksen vastustajiin, joka yrittää nousiivien barrikadeihin ja väkivallan kierteeseen.

Ollaan kaupungin itälaidalla, opposition vahvalla tukialueella. Vain parin korttelin päässä kauppakeskuksesta, johon Marina L. on tullut ostoksille, poliisi ampuu kyynelkaasua ja mielenosoittajat hajottavat mailoin ja kivin valtion hallintorakennuksen ikkunoita.

"Venezuelan täytyy muuttua. Mutta tämä on itsetuho", Marina L. sanoo.

Hän kertoo, että kansalliskaarti tekee iltaisin ratsioita asuntoihin ja etsii mielenosoittajia. Hän ei halua esiintyä koko nimellään, koska pelkää.

TÄLTÄ kuulostaa katkerasti kahtia jakautunut kaupunki.

Iltaisin osassa kaupunkia kuuluu kattiloiden ja pannujen pauke. Presidentti Hugo Chávezin sanotaan vihanneen niiden ääntä. Chávez hävisi vuosi sitten kamppailun syöpää vastaan, ja yhä hänen vastustajansa metelöivät öisin.

Venezuela elää pahinta poliittista kriisiänsä pitkään aikaan. Yli kuukausi sitten alkaneissa levottomuuksissa on kuollut ainakin 25 ihmistä. Pidetettyjä on yli 1 400. Kansalaisjärjestöt kertovat, että pidettyjä on kidutettu. Ihmisoikeuslakimiehet vaativat Venezuelaa kunnioittamaan perustuslakia.

Tämä on taistelu, jota Latinalaisessa Amerikassa ja Yhdysvalloissa seurataan tarkasti. Uuden vuosisadan sosialismia julistavan Venezuelan öljyvarat ovat pönkittäneet Yhdysvalloille epämieluisia johtajia esimerkiksi Kuubassa, Nicaraguassa, Ecuadorissa ja Iranissa.

Toistaiseksi protestit eivät näytä horjuttavan Chávezin seuraajan, presidentti Nicolás Maduron, hallitusta. Ne eivät silti näytä laantuvankaan.

"ME pysymme kadulla, kunnes Venezuela muuttuu", sanoo Jessica Leandro.

Hänen tukkansa on sekaisin ja iho kasvoista ja rinnasta veresihalla. Hän on 19-vuotias ja vapisee järkytyksestä.

Leandro osallistui opiskelijoiden rauhanomaiseen mielenosoitukseen, jolle hallitus ei myöntänyt lupaa. Kun kansallis-

Fakta

Venezuela

● Etelä-Amerikan pohjoisrannalla sijaitseva, pinta-alaltaan lähes kolme kertaa Suomen kokoinen maa.

● Asukkaita 28,8 miljoonaa, joista 93 prosenttia asuu kaupungeissa. Eliniänodote on 74 vuotta.

● Virallinen kieli on espanja, ja 96 prosenttia väestöstä on katolisia.

● Öljy muodostaa noin 95 prosenttia vientituloista.

● Viime vuonna kuollut presidentti Hugo Chávez aloitti armeijan ja poliisin avulla suuren kampanjan rikollisuuden ja murhien kitkemiseksi.

Chávez hävisi vuosi sitten kamppailun syöpää vastaan, ja yhä hänen vastustajansa metelöivät öisin.

kaarti saapui, hän juoksi pakoon.

"Mutta he olivat tukkinet kaikki pois pääsytielt."

He, hän sanoo, ovat hallitusta tukevia, aseistautuneita ja moottoripyörin liikkuvia jengiläisiä.

"He löivät meitä ja varastivat henkilötodistukseni. Poliisi katsoi vierestä."

Leandro kuuluu sukupolveen, joka ei muista aikaa ennen nykyhallintoa. "Nuorille ei ole täällä tulevaisuutta. Me haluamme sananvapauden. Me haluamme eroon tästä kuubalais-kommunistisesta hallinnosta."

VIIME päivien verisimmät kamppailut on käyty sisämaassa. Pääkaupungissa yhteenotot rajautuvat yleensä tiettyihin paikkoihin.

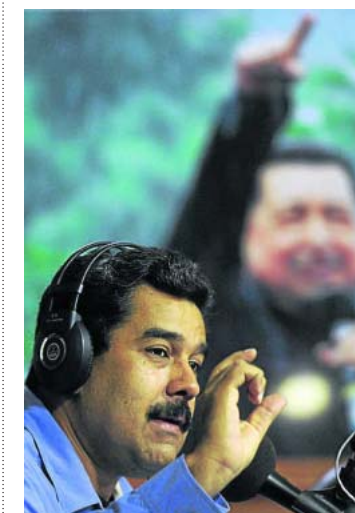
Valtakamppailun jäljet näkyvät silti joka puolella vuorten reunustamaa Caracasia. Sen har-

Hallituksen vastustajat pystyttivät Caracasin kaduille barrikadeja päivä toisensa jälkeen siitä huolimatta, että hallitusta tukevat joukot pahoinpitelevät mielenosoittajia.

Venezuelaa piinaava väkivallan kierre jatkuu. "Tämä on itsetuho", sanoo väsynyt asukas.

Aikajana

Nicolás Maduro

Chávez hoiti seuraajakseen suosikkinsa

1998

Entinen ammattisotilas Hugo Chávez valitaan ensimmäistä kertaa Venezuelan presidentiksi. Hänen nimeään kantava aate *chavismo* on yhdistelmä sosialismia, vallankumoustaistelija Simón Bolívarin ihannoitua ja Jeesuksen opetuksia.

2002

Öljysektorin lakon ja suurten mielenosoitusten päätteeksi vallankaappaus syrjäyttää Chávezin 47 tunniksi. Chávez palaa presidentinpalatsiin helikopterilla. Vallankaappauksen jälkeä hänen poliittikkansa radikaalisuutta Chávez itse osallistui vallankaappausyritykseen vuonna 1992.

2013

Chávez menehtyy lantionseudun syöpään. Ennen kuolemaansa hän käy Kuubassa useissa leikkauksissa ja kuukausien hoitoissa, joiden aikana häntä ei enää nähdä julkisuudessa. Presidentiksi valitaan niukalla enemmistöllä Chávezin suosikki, entinen bussikuski ja ulkoministeri Nicolás Maduro. Venezuelan inflaatio on 56 prosenttia.

4. helmikuuta 2014

Opiskelijat protestoivat huonoa turvallisuustilannetta vastaan San Cristóbalin rajakaupungissa. Mielenosoitukset tukahdutetaan kovaotteisesti, minkä jälkeen ne laajenevat. Niihin liittyy monissa kaupungeissa myös muita kansallisia.

18. helmikuuta 2014

Oppositiojohtaja Leopoldo López pidätetään. Protestit jatkuvat helmikuun jälkeen päivittäin useissa Venezuelan kaupungeissa. Tiedotusvälineitä ja internetiä sensuroidaan.

Facebookin Zuckerberg suivaantui vakoilusta

Laura Halminen HS

FACEBOOKIN perustaja ja johtaja Mark Zuckerberg on niin turhautunut Yhdysvaltojen hallinnon verkkovakoiluun liittyvistä uutisista, että soitti presidentti Barack Obamalle. Zuckerberg kirjoitti asiasta torstaina Facebookissa.

Yhdysvaltojen hallinnon pitäisi Zuckergin mukaan olla internetin esitaistelija, ei sen uhka.

"Olen soittanut presidentti Obamalle ilmaistakseni turhautumiseni haitasta, jonka hallinto aiheuttaa meidän kaikkien tulevaisuudelle. Valitettavasti vaikuttaa siltä, että todellinen muutos kestää erittäin kauan", Zuckerberg kirjoitti.

"Niinpä meistä kaikista riippuu, millaisen internetin haluamme rakentaa. Yhdessä voimme rakentaa paikan, joka on suurempi ja tärkeämpi kuin mikään nykyään, mutta samalla tehdä siitä turvallisen. Olen omissa tunteissa, ja voitte luottaa siihen, että

Facebook tekee osansa."

Facebook on yksi yrityksistä, jotka nostivat viime syksynä kanteen Yhdysvaltojen hallintoa vastaan jouduttuaan salaamaan tiedustelupalveluille luovuttamiensa käyttäjätietojen määrän, koska Yhdysvaltain laki määräsi niin.

Yritysten mielestä salaaminen ja Yhdysvaltain turvallisuusviraston NSA:n tiedustelutoimintaan liittyvät paljastukset söivät nettijätien asiakkaiden luottamusta. Muita joukkokanteeseen osallistuneita yrityksiä olivat Google, Microsoft, Yahoo ja Apple.

Syksyllä The Independent arvioi tutkimalla teknologiayritysten IBM ja Cisco tuloksia, että pelkästään niiden tuotto-odotukset putosivat 1,2 miljardia euroa Aasian-markkinoilla syksystä 2012 syksyyn 2013. Syyksi arvioidaan Edward Snowdenin paljastuksia NSA:n vakoilusta.

Näin olen myös Facebookille turvallisuuden korostaminen on tulojen kannalta tärkeä asia.

Nuori Taavi Rõivas muodostaa Viron hallituksen

Kaja Kunnas

VIRON presidentti nimesi sosiaaliministeri Taavi Rõivasen, 34, hallituksen muodostajaksi perjantaina. Rõivas kuuluu reformipuolueeseen, joka on käynyt hallitustunusteluja sosiaalidemokraattien kanssa.

Reformipuolueen nykyistä hallituskumppania, Isänmaan ja res publican liitto, uhkaa siirto oppositioon.

Uuden hallituksen päätavoite on ihmisten tulojen kasvattaminen, Rõivas sanoi perjantaina virolaiselle lehdistölle.

Rõivas ja sosiaalidemokraattien puheenjohtaja Sven Mikser kehuivat yhteisessä lehdistötilaisuudessa presidentinkansliassa, että hallitustunustelut ovat edenneet sujuvasti.

Virallisiin hallitusneuvotteluihin voisi käyttää kaksi viikkoa, mutta Virossa arvioitiin hallitussopimuksen syntyvän ensi viikolla.

Rõivasen nousu pääministerihodokkaiden yllättä tällä viikolla jopa Rõivasen itsensäkin. Reformipuolue valitsi Rõivasen pikapäätöksellä keskiviikkona, kun EU-komissaari Siim Kallas yllättäin päätti perua pääministeriaikeensa.

Kallas ilmoitti syyskuun skandaalit, jotka estävät keskittymisen oleellisiin kysymyksiin.

Rõivas valittiin reformipuolueen voittajaksi 27-vuotiaana. Sosiaaliministeriksi hän nousi liki puoli vuotta sitten, kun reformipuolue joutui vaihtamaan ministereitään vaalirahaskandaa-

Kuka

Taavi Rõivas

● Taavi Rõivas syntyi Tallinnassa 1979.

● Rõivas aloitti 20-vuotiaana oikeusministerin avustajana.

● Vastustajat nimittävät häntä poliittiseksi broileriksi, tukijat kehuvat nopea älyiseksi ja päämäärätietoiseksi.

● Viime parlamenttivaaleissa Rõivas oli ääniharava yli 6 000 äänellä.

● Rõivas kuuluu Viroa yhdeksän vuotta johtaneeseen reformipuolueeseen.

● Hänen elämäkumppaninsa on tunnettu Idols-tähti, laulaja Luisa Värk. Perheessä on yksi lapsi.

luen riveistä kansanedustajaksi 27-vuotiaana. Sosiaaliministeriksi hän nousi liki puoli vuotta sitten, kun reformipuolue joutui vaihtamaan ministereitään vaalirahaskandaa-

Venezuelan pohjoisosissa sijaitsevassa Caracasisa asuu yli kolme miljoonaa ihmistä.

maisoin betoniseiniin ja -aitoihin on piirretty iskulauseita ja hallitusta tukevia seinämaalauksia.

Samaan aikaan osa kaupungista käy töissä, kiroaa ruuhkia ja jonottaa ruokaa kuten tähänkin saakka. Kaupungin keskustassa tiedemuseon puutarhassa nuori älymystö juo palmujen katveessa drinkkejä korkeista laseista. Taustalla soi ranskalainen elektroninen tango.

"Osa Venezuelan oppositiosta on päättänyt radikalisoitua. He ovat turhautuneita siihen, että heidän on mahdotonta saada valtaa vaalien avulla", sanoo hallitusmyönteinen politiikan tutkija Nicmer Evans.

Evansin mukaan poliisi on joissain tapauksissa toiminut kohtuuttomasti. Hän säilyttää kuitenkin vastuuta väkivallasta mielenosoittajille ja oppositiolle, joka antaa *guarimbojen* jatkuu.

Sana viittaa tiesukuihin ja katurähinään. Monet oppositiopoliitikot ovat irtisanoutuneet barrikadiaktivismista.

KAUPUNGIN länsipuolella eivät pala barrikadit. Hallituksen vanhimmat kannattajat ovat perinteisesti näillä kullilla, kuulussa 23 de Enero -lähiössä.

Kerrostalojen ja punatillisten hökkeleiden seinästä tuijottavat moneen katonrajan maalatut valtavat Chávezin silmät.

Ana Marín, 24, tietää jo, että olemme tulossa. Lähiötä valvovat vallankumouksen apurit: *colectivos* eli ruohonjuuritason järjestöt, jotka pyörittävät ruokaloita ja päiväkoteja. Niitä syytetään myös aseellisesta väkivallasta, mutta ne itse kiistävät asept.

Katoilla on kameroita, ja epäilyttäviä tulijoista ilmoitetaan eteenpäin. Ana Marín sai ilmoi-

tuksen heti kun saavimme paikalle. Hän antoi luvan päästä meidän eteenpäin, koska tapamista oli pyydetty ennakkoon.

Marínin mukaan Venezuela on jakautunut kahtia, ja hänestä se on onni. "Uskon luokkasotaa. Venezuela on aina jakaantunut köyhiin ja rikkaisiin. Ennen Chávezia köyhät olivat hiljaa."

Marínin mielestä oppositiion pitäisi sanoa rehellisesti, että se rakastaa jenkkejä ja kapitalismia.

TALOUSONGELMAT ja väkivalta ovat saaneet osan Chávezin aatteen entisistä tukijoista tarkistamaan kantaansa. Täällä hallituksen kannatuksen sydänmailla uskollisuus vallankumousta kohtaan on kuitenkin luja.

"Me olemme maailman onnellisimpia ihmisiä", sanoo eläkeläinen Roberto Ortiz.